

Yttrande över promemoria Statligt stöd till regionala elektrifieringspiloter

Er beteckning: I2021/02039

Länsstyrelsen i Norrbottens län yttrar sig härmed över rubricerade promemoria från infrastrukturdepartementet.

SAMMANFATTNING

Länsstyrelsen tillstyrker i huvudsak förslagen till utformandet av statligt stöd till förmån för regionala elektrifieringspiloter. Norrbottens län står i mångt och mycket i centrum för den gröna omställningen med flera stora satsningar som på ett betydande vis kommer att reducera utsläppen av växthusgaser i Sverige. Utbyggnaden av infrastruktur för alternativa drivmedel i transportsektorn är emellertid eftersatt i länet på grund av de särskilda förhållanden som råder i Norrbotten med långa avstånd och gles befolkning.

Länsstyrelsen har ett antal synpunkter på förslaget enligt nedan. Kommentarer kan sammanfattas till behovet av en tydlig statlig regional samordning för omställningsarbetet, som även inbegriper anpassade regionala bedömningskriterier och stödnivåer till förmån för länets och näringslivets utveckling.

YTTRANDE

Regionalt anpassade bedömningskriterier

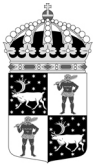
Synpunkter på 3 §: *I denna förordning betyder*

- 1. regional elektrifieringspilot: ett projekt där aktörer går samman för att bygga infrastruktur med strategiskt placerade laddstationer eller tankstationer för fossilfri vätgas och som möjliggör tunga elektrifierade lastbilstransporter och optimerade logistikflöden inom ett område med omfattande behov av godstransporter...*

Sid. 7 promemorian: *I regeringens budgetproposition för 2021 (prop. 2020/21:1, utgiftsområde 21) aviseras 500 miljoner kronor 2021 och 550 miljoner kronor 2022 för ett stöd till regionala elektrifieringspiloter med laddinfrastruktur för tunga fordon, i syfte att elektrifiera tunga vägtransporter inom de mest trafikerade områdena.*

Sid. 9 promemorian: *Regionalt brett förankrade projekt som genomförs i samverkan mellan olika aktörer och som leder till möjlig elektrifiering av en stor mängd trafikarbete med lastbilar i samma geografiska område bör därför ges prioritet.*

I §3 används lydelsen ”omfattande behov av godstransporter” och i promemorian omnämns ”de mest trafikerade områdena”, ”en stor mängd trafikarbete med lastbilar”

som kriterier för stöd. Vilken praktisk betydelse har skrivningarna och vilka kommer bedömningskriterierna att vara? För Norrbottens läns del infinner sig en farhåga att stödet kommer att bedömas nationellt, dvs att projektansökningar från hela landet kommer att bedömas tillsammans och att ansökningar från Norrbotten med få unika transportörer längs vägsträckor riskerar att få lägre poäng i jämförelse med projekt i mer tätt trafikerade delar av landet, som har fler unika transportörer längs vägsträckorna. Exempelvis har Kaunis Iron i Pajala kommun intresse av att elektrifiera tunga malmtransporter längs en vägsträcka som inte trafikerar av andra aktörer i någon större utsträckning.

Länsstyrelsen anser att bedömningskriterierna måste vara regionalt anpassade. Om målet för utsläpp från transporter ska nås till 2030 måste hela landet få förutsättningar för att ställa om. I Norrbotten finns inte kommersiella aktörer eller underlag som räcker till för att konkurrera om stöd på lika villkor med andra mer tätt trafikerade delar av landet. I länet finns även omfattande testverksamhet för trafik i vinterförhållanden etablerad vilket erbjuder unika möjligheter för vidareutveckling av testverksamhet även för tunga fordon.

Synpunkter på 6 §: *Statens energimyndighet ska, utifrån behovet av en ändamålsenlig tillgång till sådan infrastruktur som anges i 3 § första stycket 1, ge företräde åt projekt som har förankrats med en länsstyrelse eller en region.*

Innan beslut om stöd fattas ska myndigheten vid behov inhämta synpunkter från länsstyrelser, regioner eller andra myndigheter. Myndigheten får vidare bestämma vilka andra urvalskriterier som ska gälla.

Länsstyrelsen förordar regionalt anpassade föreskrifter som meddelas efter samråd med länsstyrelserna.

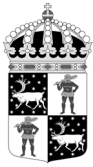
Tydlig statlig regional samordning av stöd

Sid. 9 promemorian: *Länsstyrelserna föreslår från statens sida att ansvara för att i samverkan med regioner, kommuner och näringsliv samordna arbetet med regionala elektrifieringspiloter i respektive län.*

Synpunkter på 6 §: *Statens energimyndighet ska, utifrån behovet av en ändamålsenlig tillgång till sådan infrastruktur som anges i 3 § första stycket 1, ge företräde åt projekt som har förankrats med en länsstyrelse eller en region.*

Länsstyrelsen anser att ansökningsförfarandet behöver göras enklare för att underlätta för de aktörer som avser att söka stöd och undvika tveksamheter om det är länsstyrelse eller region som ska kontaktas. Vidare behöver den regionala förankringsprocessen förenklas för att tydliggöra rollfördelningen mellan länsstyrelse och region, samt förkorta bedömningsprocessen hos Statens energimyndighet. Därmed behöver inte begrepp som företräde och förankras definieras ytterligare.

Länsstyrelsen föreslår att den inledande förankringen med länsstyrelse eller region stryks, till förmån för att Statens energimyndighet inhämtar yttrande av länsstyrelse som en del i bedömningsprocessen. Länsstyrelse får i uppdrag att upprätta yttrande i samråd med region och andra berörda aktörer. Detta tillvägagångssätt ligger mer i linje med

promemorians avsikter och kan även förstärka den anda av samförstånd mellan länsstyrelser och regioner som har utmärkt mycket av arbetet med att ta fram de regionala elektrifieringslöftena.

Allmänt om stödet

Uppgifter om stödnivåer saknas i förordningen. Av intresse är även om förberedande arbeten kan påbörjas innan ett beslut om stöd finns. I de fall där elnätet kräver förstärkning kan det vara av stor betydelse. Det är även av stor betydelse hur långa projektider som kommer att medges, även detta med långa ledtider för vissa åtgärder i åtanke.

Testmiljöerna bör möjliggöra test även för personbilar. Där finns en viktig vinst med kostnadsdelning att göra. Utvecklingen inom området tunga transporter kommer att påverka även utvecklingen på området lätta fordon och det kan då finnas samordningsvinster att göra, vilket särskilt kan gynna Norrbottens län som saknar laddinfrastruktur längs långa vägsträckor.

Där elnätet kan behöva byggas ut för att få tillstånd en testmiljö bör även miljöer med batterilager kunna få stöd för att minska ledtiderna och kostnaderna för piloterna. Det är även av vikt att tester utförs på långa sträckor och under utmanande vinterförhållanden.

Avslutande synpunkter

Länsstyrelsen i Skåne har tillsammans med länsstyrelserna i Uppsala, Stockholm och Västra Götaland fått i uppdrag att utifrån ett lokalt och regionalt perspektiv analysera samt redovisa effektsituationen på regional nivå i länen på kort och lång sikt. Uppdraget har utförts i samverkan med de andra länsstyrelserna samt Energimarknadsinspektionen.

I takt med att elektrifieringen av industrin och transportsektorn tar fart kommer efterfrågan på el att öka kraftigt. En god kommunikation mellan aktörer (användare, elnätsleverantörer, kommuner och myndigheter) är viktig för att säkra en god planering av ett ökat effektbehov. Länsstyrelsen ställer sig därför mycket positiv till att det i promemorian tydliggörs att det kan komma att finnas behov av att förstärka elnätet om det inte finns tillräcklig kapacitet på de platserna där laddstationerna behöver placeras, och att nätförstärkning till laddstationen bör kunna ingå i den infrastruktur som får stöd.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av Landshövding i Norrbottens län Lotta Finstorp med handläggare Maria Palo Isaksson som föredragande.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.